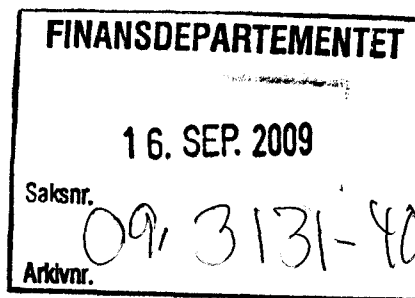

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 11.09.2009
Vår ref.:

Høring av NOU 2009:13 Brede pensjonsordninger

Det vises til Finansdepartementets høring ved brev 9. juni 2009 av NOU 2009:13 Brede pensjonsordninger.

Revisorforeningen anser at det er viktig å sikre en god tilpasning av ordningene for skattefavorederte tjenestepensjoner til de nye prinsippene om livsløpsopptjening og levealdersjustering i folketrygden og (til dels) i AFP-ordningene. Utredningen av brede pensjonsordninger gir her et nyttig bidrag. Revisorforeningen vil likevel overlate til andre instanser å kommentere hensiktsmessigheten av de modellene for framtidig tjenestepensjon som utvalget omtaler eller om det er behov for "bredere" pensjonsordninger.

Revisorforeningen gir i det følgende innspill til utvalgets omtale og vurderinger av regnskapsføringen av pensjonsordninger som vi anser at det er nødvendig å ta med i den videre oppfølgingen av utvalgets forslag.

Utvalget fremhever at den regnskapsmessige behandlingen av ordninger etablert etter de modellene utvalget har sett nærmere på må utredes nærmere (pkt. 9.1.1). Revisorforeningen slutter seg til dette. Revisorforeningen understreker her betydningen av at både foretakene og pensjonsleverandørene har tilstrekkelig forutsigbarhet for de regnskapsmessige konsekvensene av å innføre en ny pensjonsordning.

Revisorforeningen har merket seg omtalen av regnskapsføring av pensjonsordninger i utredningen pkt. 7.3.5. Ut fra omtalen, oppfatter vi at utvalget har lagt til grunn at alle utgifter til pensjon som gjelder arbeidstakernes innsats i regnskapsåret, skal kostnadsføres i det aktuelle regnskapsåret. Det gjelder uavhengig av om utgiftene allerede er betalt, typisk gjennom årets premie, eller skal betales i et senere år, typisk ved at deler av fremtidig premie gjelder pensjonsopptjening (og dermed belønning for arbeidsinnsats) i det aktuelle tidligere året. Utvalget presiserer enkelte forhold som medfører at årets pensjonskostnad ikke vil være lik årets premie, blant annet:

- Premie som dekker økt verdi av pensjonsopptjening i tidligere år som følge av lønnsøkning (reguleringspremie i sluttlønsordninger),
- økt premie for eldre arbeidstakere,

Den norske Revisorforening

Postboks 5864 Majorstuen • 0308 OSLO • Wergelandsveien 1 • Telefon: 23 36 52 00 • Telefaks: 23 36 52 02
firmapost@revisorforeningen.no • revisorforeningen.no • NO 980 374 092 MVA

- økt premie ved lav avkastning på pensjonsmidlene og
- redusert premie ved høy avkastning på pensjonsmidlene.

Ut fra en slik forståelse, anser vi at omtalen er dekkende for prinsippene for regnskapsføring av pensjoner som anvendes både i de norske og internasjonale (IFRS) regnskapsreglene.

Utvalget har lagt vekt på regnskapsmessig konsekvenser for foretakene ved drøftingen av hybridløsningene. Utvalget uttaler at den "Hybridmodell I" som utvalget har beskrevet i utredningen "søker å illustrere en type pensjonsordning som foretakene i stor grad vil kunne håndtere regnskapsmessig som innskuddsordninger" (pkt 7.3.6). Dette er ikke konsistent med omtalen av regnskapsreglene i utredningen pkt 7.3.5. "Hybridmodell I", slik den er beskrevet av utvalget, har ikke slike egenskaper at den kan regnskapsføres som en innskuddsordning. Det er ikke tilstrekkelig at foretaket skal betale årlige og endelige premier, og bl.a. ikke skal betale reguleringspremie ved framtidig lønnsøkning, for at ordningen kan regnskapsføres som en innskuddsordning. Så lenge premien, som i Hybridmodell I, fastsettes direkte på grunnlag av en forsikringsteknisk beregning, må den regnskapsføres som en ytelsesordning. Det gjelder selv om det betales premie som fullt ut dekker den forsikringstekniske kontantverdien av årets pensjonsløfte og at de ansatte og pensjonistene overtar avkastningsrisikoen utover den garanterte beregningsrenten. Foretaket må fortsatt betale en høyere premie i fremtiden ettersom de ansatte blir eldre. En forholdsmessig andel av slik framtidig økt premie for eldre arbeidstakere, skal regnskapsmessig henføres tilbake til det aktuelle regnskapsåret ved en nåverdiberegning. Så lenge det ikke er endelig besluttet å avvikle (eller endre) pensjonsordningen, kan ikke foretakene forutsette at det ikke skal betales slik økt framtidig premie.

På samme måte har utvalget i tabell 7.2 stilt opp en oversikt over noen produktmuligheter i innenfor dagens lovverk. Utvalget uttaler her (pkt. 7.3.3) at et "gjennomgående trekk ved de skisserte produktløsningene i tabell 7.2, er at de (muligens bortsett fra regulering via fellesfond) regnskapsmessig i hovedsak vil kunne håndteres som innskuddsordninger, siden det ikke tas hensyn til sluttlønn eller skal betales inn premier for tidligere opptjening ved lønnsøkninger". Tilfellet vil tvert om være at de skisserte løsningene i hovedsak må håndteres regnskapsmessig som ytelsesordninger. F.eks. vil premiefastsettelsen i en løsning der årlig opptjening av pensjonsrettigheter fastsettes som en fast prosentandel av årets lønn (første alternativ i tabellen), medføre økt premie for eldre arbeidstakere.

Videre skriver utvalget i pkt 9.1.1. at "Foretakenes finansieringsansvar er etter utvalgets oppfatning sammenfallende for pensjonsordninger etablert som innskuddsordninger etter innskuddspensjonsloven, engangsbetalt alderspensjon etter foretakspensjonsloven, og ordninger etablert etter den foreslåtte hybride hovedtjenestepensjonsmodellen". Det kan virke som at utvalget her har hatt regnskapsføringen i tankene, og i så fall er heller ikke dette konsistent med omtalen av regnskapsføring i pkt. 7.3.5.

Ut fra dette gjentar vi vår støtte til at det er nødvendig å utrede nærmere den regnskapsmessige behandlingen av de pensjonsmodellene utvalget har sett på og som en eventuelt skal gå videre med.

Med vennlig hilsen
Den norske Revisorforening

Per Hanstad

Per Hanstad
Adm. dir.

Harald Brandsaas

Harald Brandsaas
fagdirektør